U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. D.**, zast. JUDr. Michaelou Šubrtovou, advokátkou se sídlem Dlouhá 16, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2015, č. j. OAM-27/LE-BE02-K08-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2015, č. j. 1 Az 23/2015 – 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Dne 18. 2. 2015 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti, vyznává pravoslaví a že on sám ani nikdo z jeho rodiny není členem žádné politické strany ani jiné organizace. Do České republiky přicestoval v roce 2001 za prací. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu, že na Ukrajině již nemá co dělat, 14 let žije v České republice a má zde kamarády. Jako další důvod uvedl politickou situaci a válku na Ukrajině a obavu z povolání na vojnu.

[3] Při pohovoru dne 27. 2. 2015 vypověděl, že na Ukrajině nikdy neměl problémy se státními orgány, vrátit se tam nechce, má tam pouze matku a v případě návratu by tam neměl práci. Jako další důvod uvedl, že má obavu z povolání do armády. Neví, zda obdržel povolávací rozkaz do armády, ale ví, že nyní berou všechny. Nechce bojovat a nechce nikoho bezdůvodně zabíjet. Uvedl, že na území České republiky žil nelegálně, vždy si však našel nějakou práci.

[4] Městský soud přisvědčil žalovanému, že v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani při pohovoru nebyly uvedeny skutečnosti, pro které by mu mohl žalovaný udělit azyl podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. Stěžovatel výslovně sdělil, že nebyl nikdy členem žádné politické strany ani jiné organizace a v průběhu správního řízení neuvedl, že by se ve své vlasti politicky angažoval nebo měl jakékoliv potíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod.

[5] Žalovaný vycházel z informací o Ukrajině, konkrétně informace MZV ČR ze dne 29. 5. 2014, č. j. 98525/2014-LPTP, ze dne 1. 8. 2014, č. j. 110105/2014-LPTP, zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 15. 2. 2015 a Výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 29. 1. 2015.

[6] Soud konstatoval, že nestabilní a zhoršenou bezpečnostní situaci na východní Ukrajině nelze podřadit k důvodům relevantním pro udělení mezinárodní ochrany. Především je nutno zdůraznit, že situace na západě a středu země je klidná a Ivanofrankivská oblast, kde stěžovatel žil před svým odchodem z vlasti a kde žije stále jeho matka, není v současné době nijak zasažena střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a proruskými separatisty, ani s oblastmi zasaženými těmito střety nijak nesousedí.

[7] K obavám z nástupu na vojenskou službu, soud odkázal na ustálenou judikaturu, dle které je povinnost konat vojenskou službu za předpokladu, že taková služba se vykonává humánním způsobem, legitimním požadavkem státu. Nutnost vykonat vojenskou službu proto sama o sobě nepředstavuje azylově relevantní okolnost.

[8] Snaha o legalizaci pobytu v České republice také není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Z výpovědi v průběhu správního řízení, ani ze zjištění správního orgánu, nevyplývá, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků stěžovatele ve smyslu § 13 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval i rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a neshledal ani důvody pro udělení humanitárního azylu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[10] Správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a neprovedl řádně všechna potřebná zjištění k objasnění všech okolností rozhodných pro posouzení věci. Pominul aktuální stav na Ukrajině (vycházel-li z neaktuálních zpráv), který demonstrují i četné články, zveřejněné v médiích (též prohlášení generálního tajemníka NATO), které reálně vypovídají o tamní situaci a zejména potvrzují, že únorové mírové dohody, jimiž rozhodující orgán odůvodňuje „příměří“ na Ukrajině, nejsou dodržovány a naopak je zde vysoké riziko těžkých bojů.

[11] Kromě novinářů, kteří v dotčených oblastech pobývají, se k situaci na Ukrajině vyjádřil i ukrajinský ministr obrany, jež situaci v žádném případě příznivě nehodnotí.

Stěžovatel odkazuje na článek ze dne 20. 5. 2015, kde bylo pod titulkem „Porošenko: Ukrajina je ve skutečné válce s Ruskem“, uvedeno, že Kyjev - Ukrajina je ve skutečné válce s Ruskem a měla by se připravit na ruskou ofenzívu. V rozhovoru pro BBC to řekl ukrajinský prezident Petro Porošenko, s tím, že svému ruskému protějšku nedůvěřuje - nezbývá mu ale nic jiného než s Vladimírem Putinem jednat.

[12] Další článek uvádí, že přiměří, měly zajistit únorové dohody z Minsku, na řadě míst ale boje pokračují. Porošenko prohlásil, že od uzavření příměří bylo zabito přes 80 ukrajinských vojáků. Celkem podle OSN zemřelo od začátku bojů na východě Ukrajiny v dubnu loňského roku přes 6 tisíc lidí. Porošenko ale hovoří až o sedmi tisících obětí.

[13] V červnu tohoto roku dokonce agentura TASS uvedla, že úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky konstatoval, že situace na Ukrajině se výrazně zhoršila v červnu, a to po obnovení ozbrojených střetů. Celkový počet uprchlíků hledajících útočiště v jiných zemích dosáhl 900 300. Z nich 746 000 zamířilo do Ruska, což vyplývá ze statistik opřených o informace z vlastních zdrojů hostitelských zemí. Druhou nejčastější destinací, kam se prchající ukrajinští občané uchylují, je Bělorusko, které jich přijalo 81 200. Zhruba 4 600 Ukrajinců odešlo do Německa, 3 600 do Polska a 2 900 do Itálie. Z 1, 35 mil. vnitřních uprchlíků tvoří 807 000 důchodci, 171 000 dětí a 57 500 handicapovaní lidé.

[14] Generální tajemník Severoatlantické aliance Jens Stoltenberg ve svém prohlášení ze dne 26. 6. 2015 uvedl, že Ukrajina stále čelí dobře vyzbrojeným separatistům, které podporuje, cvičí a vybavuje Rusko. Současně s tím vyzval jménem NATO Rusko k tomu, aby ukončil své agresivní akce na Ukrajině, a nadále žádal, aby Rusko přispělo k plnému prosazení únorových mírových dohod z Minska. Závěrem připomněl, že konflikt na Ukrajině už stál přes 6 000 životů a stále existuje riziko návratu k těžkým bojům.

[15] Z těchto skutečností jednoznačně vyplývá, že zpráva z února roku 2015, jež rozhodující orgán použil jako podklad pro své rozhodnutí, nemůže v žádném případě obstát a na jejím základě nelze udělení azylu pro nedostatek důvodů odepřít.

[16] Stěžovatel má reálnou obavu, že v případě jeho vycestování na Ukrajinu, bude povolán do armády, aby se účastnil bojů, které v zemi panují, neboť mírové dohody z února 2015 nejsou naplňovány. Ve svém důsledku pro něj napadené rozhodnutí znamená, že Česká republika jej vydává do války, což je mimořádně nehumánní. Nejen, že je ohrožen na životě, ale je navíc nucen bojovat, používat zbraně a cíleně zabíjet. Má proto za to, že azyl měl být poskytnut z důvodů uvedených v § 14 zákona o azylu, protože se jedná o důvody zvláštního zřetele hodné. V tomto smyslu je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné.

[17] Přestěhování do klidnějších oblastí je řešením pouze dočasným, protože kdyby takto postupoval každý ukrajinský občan, nebylo by se kam stěhovat.

[18] Stěžovatel přiznal, že pobýval na území České republiky od prosince 2001 do února roku 2015 neoprávněně. Nesnažil se nic zastírat, a poskytl správnímu orgánu veškerou možnou součinnost. Měl tedy zájem, aby se jeho situace vyřešila a věřil, že se tím podaří jeho pobyt na území České republiky legalizovat. Představa, že by po více jak 14 letech

pobytu měl žít na Ukrajině, je zdrcující. Stěžovatel sice uvedl, že v České republice nemá žádné osobní ani jiné vazby, opak je však pravdou. Na území České republiky žije se svojí partnerkou, a to již několik let. Tuto skutečnost neuvedl zejména z obavy, aby tím osobě, která je mu blízká, nezpůsobil nějaké nebezpečí, nebo riziko trestního či stíhání, jakkoliv tato možnost je vyloučena.

[19] Po dobu pobytu na území vedl řádný život, nikdy se nedopustil žádného přestupku, natož pak trestného činu. Rovněž jeho vazby na Českou republiku jsou velmi silné, neboť zde strávil již polovinu svého života. Naopak vazby na jeho rodnou zemi jsou již nulové. Na území České republiky si vytvořil řadu přátel, o čemž v žádném případě nelze hovořit v jeho rodné zemi, kterou navíc nenavštěvuje a doma se cítí v České republice. Dojde-li k jeho vyhoštění, ocitne se na pokraji sociálního vyloučení. V zemi původu nemá jiného blízkého člověka (kromě matky), nemá zde žádné přátele a jeho etablace je v podstatě vyloučena, ne-li znemožněna.

[20] Je přesvědčen, že se městský soud shora uvedeným argumentem vůbec nezabýval a jeho rozhodnutí je mechanické, bez vyhodnocení konkrétní situace. Navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a vrátit soudu k dalšímu řízení.

[21] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že stěžovatel od prosince 2001 pobýval vědomě na území České republiky bez povolení k pobytu, a to až do doby zadržení. Následně poté, co byl ohrožen správním vyhoštěním, požádal o mezinárodní ochranu.

[22] Svým chováním po celou dobu nelegálního pobytu (14 let) ignoroval právní úpravu pobytu cizinců. Demonstroval svůj úmysl využít institut mezinárodní ochrany pouze k legalizaci svého pobytu na našem území.

[23] K tvrzenému narušení jeho práva na soukromí a rodinný život z důvodu několikaletého soužití s blíže neurčenou partnerkou, odkazuje na ustálenou judikaturu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71).

[24] Individuální okolnosti projednávaného případu a celková životní situace svědčí nenaplnění definičních znaků azylanta ve smyslu § 12 zákona o azylu.

[25] Ve vztahu k namítaným procesněprávním pochybením ve věci hodnocení bezpečnostní situaci v zemi původu, odkazuje na rozhodnutí n ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, ze kterého vyplývá, že při používání informací o zemích původu musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (srov. též rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 61).

[26] Velký senát Evropského soudu pro lidská práva ve věci Saadi proti Itálii, v bodě 143 uvedl, že věrohodnost informací o zemi původu je potřeba posuzovat ohledem na autoritu a pověst autorů zprávy, seriózност provedených šetření, návaznost a souvislost závěrů a skutečnost, zda uvedená tvrzení jsou potvrzena i jinými zdroji. S ohledem na množství zpráv, je nutné posuzovat ty, jež se zabývají stavem lidských práv a přímo uvádějí

okolnosti pro posouzení reálnosti hrozby nelidského či hrubého zacházení. Relevance a váha zprávy je závislá na tom, do jaké míry se věnuje přímo posuzovaným otázkám.

[27] V otázce humanitárního azylu odkazuje na ustálenou judikaturu, dle které není na udělení humanitárního azylu právní nárok a nedopadá na situace obdobné situaci stěžovatele v projednávané věci (viz rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014-36).

[28] Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro její nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[29] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[30] Ve věcech mezinárodní ochrany se soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[31] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením prvního senátu. Navíc je třeba konstatovat, že kasační stížnost je téměř doslovným opisem žaloby.

[32] Zásadními námitkami stěžovatele je čtrnáctiletý, byť nelegální pobyt na území České republiky, bezpečnostní situace na Ukrajině a obava z výkonu vojenské služby.

[33] Řízení o udělení azylu slouží k tomu, aby bylo zjištěno, zda žadatel potřebuje ochranu České republiky před pronásledováním, a to z taxativně v zákoně uvedených důvodů. Jedná se např. o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Nelegální, byť dlouhodobý pobyt na území určitého státu nenaplňuje žádný ze zákonem stanovených důvodů pro udělení jakékoliv formy mezinárodní ochrany a proto není důvodem, pro který lze ochranu udělit. Obdobně ani stěžovatelem uváděné ekonomické důvody nemají se zákonem stanovenými azylovými důvody žádnou spojitost (blíže srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47).

[34] Stejně tak ani obava z nástupu k vojenské službě není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, podle kterého samotné povolání k výkonu vojenské služby nemá za důsledek pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské skupině nebo politického přesvědčení, byť by výkon této služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích či válečném konfliktu. Problematikou služby v armádě se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud. Již v rozsudku ze dne 29. 3. 2004,

č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, dospěl k závěru, že odmítání této služby není azylově relevantní. Může jím být tehdy, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením, ovšem ani jedna z těchto situací nebyla ve stěžovatelově případě dána.

[35] Zcela obecné tvrzení o tom, že stěžovatel několik let žije s blíže neurčenou partnerkou, rozhodně nesvědčí o tom, že by zde byly důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany z důvodu sloučení rodiny. Ostatně v průběhu správního řízení nebylo zjištěno, že by některému z jeho rodinných příslušníků byla doplňková ochrana či azyl v ČR uděleny.

[36] Také ve věci neudělení humanitárního azylu se stěžovatel v kasační stížnosti omezil na obecná tvrzení. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělit, či nikoli; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srovnej např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).

[37] Soud ve shodě s městským soudem konstatuje, že žalovaný se problematikou udělení humanitárního azylu zabýval, a své závěry dostatečně zdůvodnil.

[38] Námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu není důvodná. V žalobě i v kasační stížnosti uváděné články popisují skutečnosti obecně známé, žádným způsobem však nenasvědčují existenci reálné hrozby, nelidského či hrubého zacházení v tomto konkrétním případě. Soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žádné deficity ohledně zjištěného skutkového stavu nenalezl. Bezpečnostní situace na Ukrajině byla vyhodnocena správně. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, ve kterém konstatoval, že „[n]*a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt", neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*" Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31.

[39] Stěžovateli v zemi původu nehrozí nebezpečí mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení. Případné povolání do ukrajinské armády či dokonce trest za odepření výkonu vojenské služby za vážnou újmu ve smyslu § 14a zákona o azylu, považovat nelze. Jinou hrozbu stěžovatel neuvedl.

IV. Závěr a náklady řízení

[40] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[41] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu